

Előfizetési díj.

Vidre postán vagy helyben házhoz hordva	
Éves díj	16 fr.
Féléves	8 fr.
Negyedéves	4 fr.
Egy óra helyben	1 fr. 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenhastel Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Haasenstein és Vogler hirdetés köv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitátor 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józsefkor 10. sz. 1 emelet

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kolozsvár, 1876. július 14.

△ Bármily érdeklődéssel tekintünk is a hadviselés területei felé, nem szabad figyelmünket annyira oda fordítanunk, hogy saját végzendőink szenvedjenek a miatt hátramaradást.

A saját körünkben végzendők első során a törvényhatóságok kikerekítését szalljózt törvény végrehajtását illetik, természetesen kapcsolatban evel a vele szervesösszeköttetésben álló új, vagy módosított törvények alkalmazását is, minők az addó kivételére és beszedésére s kezelésére vonatkozó törvény, a népoktatási szervezetek a törvényhatóságok keretébe való bellesztése sat.

A kormány, bár zajtalanul megtette a maga részéről a szükséges előzetes lépéseket: a királyi adófelügyelők kinevezése, valamint az adóügyek ellátása tekintetében az egyes kir. adófelügyelők működési körébe tartozó törvényhatóságoknak és kir. adóváltóknak kellő beosztása immár bevégett tény. Ehez képest mihelyt magok a törvényhatóságok és a közigazgatásági biztosságok az új törvény értelmében szervezve lesznek: adóügyi szempontból azonban meg lehet az új formák szerinti közigazgatás munkáit kezdeni, mely kezdő pontul, ha jól tudjuk, a jövő 1877. év első napja van a ministerium által kitűzve.

Ugyanekkor, bár még eddig ez irányban semmi nemü intézkedés köztudomra nem jutott, bizonynyal a posta- és tárda-főnökök, az építészeti hivatalok vezetői, valamint a tanfelügyelők kellő útutazási is meg fog ejtteni, úgy, hogy a központi kormány részéről semminemü hátramaradás nem fog származni a törvény végrehajtását illetőleg.

A dolog tulajdonképeni sulya azonban na is ez oldalról várja a megoldást. E tekintetben néhány ministeri rendeletnél többre szükség nincs. Sokkal szövevényesebb természetű és így valódi nehézségek jár ellenben a munka azon része, melynek megoldása majdnem egészen az átalakító törvényhatóságokra nehezedik.

A munkálatok ez irányban is megkezdődtek már. Nem csak a Királyhagón tli részekben, mint a lapokból látjuk, hanem tudomásunk szerint haza-részünkben is megindultak a szervezkedési előmunkálatok.

A modus procedendi az, hogy a kibekítés alá kerülendő illető területek több maguk között igyekeznek megállapodásra jutni, a leendő törvényhatósági területnek mind határait, mind pedig a törvényhatósági biztosság számárányaira nézve, a megállapodások aztán a belügyminis-

ter elé terjesztetnek, ki azokat, az adott körülmények tekintetbe vételével hagyja helyben, vagy változtatja meg — minnek eredményeül aztán az új megye-alakulások véghez mennek, — következésképpen ezután a meglevő vagyonok illető helyre való stipulálása, sat.

A dolog tulajdonképeni bogjának megoldási terhe a szerint egy felől a törvényhatóságokra, másfelől a belügyminis-terre nehezkezik.

Mindkét fél állása valóban egyként terhes.

A törvényhatóságok valódi, vagy vélt érdekeik lehető megőrzésében fognak buzgolkodni, a belügyminis-ternek pedig el kell találnia azt a kellő középútát, a meddig el kell mennie, hogy a versenyző felek közt igazságot tessen, de a melyen túl lépnie nem szabad a nélkül, hogy a „zu viel Regieren“ méltó vádját magára ne vonja.

Mi érteni tudjuk azoknak elégedetlenkedését, kik az évek hosszú során át megszokván egy bizonyos közigazgatási kapcsolatban való együttlézésüket, most az új szervezet szerint más kapcsolatokba kénytelenek lépni.

Az emberek egyik alapvonása a szokásokhoz való ragaszkodás, a conservatismus.

Azonban ne feledjük, hogy a kapcsolatok nem cél, hanem csak eszköz: eszköze a lehető legjobb közigazgatásnak s a már meghozott — és így minden körülmények közt tiszteletben tartandó — törvény célja épen az, hogy ez eszközöket s az által magát a közigazgatást lehetőleg javítsa.

Igen tévednének tehát s hazafi kötelességeik ellen véténének azok, kik a régihez való ragaszkodás nyomán s netalán ellentétes nézetekből indulván ki, duzzogóan s nehézségeket igyekeznek a már törvényre vált törvény végrehajtása elő gördíteni.

Tulfelől a megmaradó s amugy is többséget alkotó régi törvényhatóságok részéről is nagy méltánytalanság, sőt esélytelenség volna, ha előnyös helyzetüket a hatalmaskodás irányában zsákmányolnák ki, a helyett, hogy úgy is semmit sem kockáztató engedékenységek által igyekezzenek a csatlakozók kedvetlenségét jobb hangulatba deríteni.

A régi törvényhatóságok vezérferfiái, e tekintetben, igen sokat tehetnek — és reméljük tesznek is.

S reméljük, hogy a miniszter — a törvény és a közigazgatás követelményeinek szem előtt tartásával — ez irányban fog befolyásának érvényesítésére törekedni

és így gondoskodni arról, hogy közigazgatási átalakulásunk minden nagyobb zökkenés nélkül legyen a jövő év elejére végrehajta.

A háboru.

Az újabb hírek közül legtöbb figyelmet érdemel az, mely ismét az angol kormányválságról beszél a keleti politikára való tekintetből. Jelzik az angol közleménynek előfordulását is. Ma fogadja az angol külügyér az alsóház számos tagból álló bizottságát, mely egy memorandumot fog átnyújtani annak, hogy Anglia a legszigorubb semlegességet kövessen a keleti eseményekkel szemben. Lehet a parlamenti tagok ezen lépése bármely, csak nem tapintatos. Az angol kormány kezeit megkötni akarni most, mikor a keleti háboru dúl, annyira, mint bátorító intést adni a szlovákoknak és az orosz politikának. Érdekkel várjuk, mit fog Derby felelni és tenni az emlékiratra.

A mi a harcztérrel illeti, valótlannak bizonyult az, mintha Csernajeffer visszavonulhatott volna szerb területre Leszkovácznál. Ugyanis ma kétfelől („P. C.“ és „P. L.“) jött harcztéri tudósítás egyhangulag constátálja, hogy Csernajeffer Ak-Palánkánál, tehát meglehetősen távol van a szerb határtól, — Pirot és Nis között, hol csapatok szervezésével foglalkozik. Északnyugaton Alimpics is állítólag magához vonja a bolgárokat és szervezi csapataikat.

Egyébiránt a szerb hadállásokat, mint a „P. L.“ egyik belgrádi tudósításában olvasuk, Ristzics, egy bécsi hírlapíróval beszélgetve, érdekesen tüntette fel. A beszélgetést következőkben adja elő a nevezett forrás:

„Ristzics hazugoknak jelezte a török hadi sürgönyöket, mert ezek szerint a szerb hadsereg egyharmada meg lenne semmisítve, a mi egyszerűen valótlanság.

Mi szerbek bátrak és erősek vagyunk a támadásban, — folytatá Ristzics — de, hogy mit lennének képek végbe vinni, ha védelem kényszerítettünk, az bámulatba ejtendi Európát. Ez utóbbit Ristzics emelkedett, pathetikus hangon mondá.

A mi hadseregünk — mondá tovább Ristzics — mindenütt török területen áll és megtartja posztóit. Alimpics Bjelina előtt áll.

Zách tábornok főhadiszállása szerb földön van s hadseregének legszélsebb szárnyai Novi-Bazár és Novi-Városig hatoltak. A Morava hadsereg Csernajeffer alatt Babina, Glava és Ak-Palánkában állapodott meg. A törökök Zajcsárnál reméltek betörhetni, de az állítólagos győzelem dacára nem tudtak kivinni semmi előnyt és csapataink őket Begrovo és Koszonál (Viddintől észak nyugatra) oldalban megtámadták.

volt s nők körében alkalmasint sokkal félénkebb természetű, miként te. Jakab olynemű udvarló, kitől egy, csak legkevésbé is jól nevelt nőnek nincs mit tartania. Akarod, hogy kimondjam az igazat? én nem azt hiszem, hogy védenedz köztetek veszélyben van, hanem azt, hogy ő veszélyes.

Neki helyzete nagyon kellemes, sőt mondhatni mulattató, miután lelkiismeretében, mely csak homályosan nyer világosságot onnan felyülről... vagy alulról, igen kényelmesen össze tudja egyeztetni az élet hű örömeit, a mennyei lelkesültséggel. A zárdában előszere-ttel csüng a szüzesség eszméjén, önmegtartó-dó, józan akar lenni, de hajlamai esztelenségre vezetik őt és azon percztől fogva, midőn eny-nyire lábbal tapod mindennemű erkölcsi korlátokat, melyek egyedül erős oldalát teszik a katolicizmushoz, nem tudhatni hol állapodik meg. Rendelkezése semmi sem áll, mivel helyettesíteni tudná a borzasztó jármat, mely egyébiránt szükséges a mivelletlen s következőleg okoskodni nem tudó lelkekre nézve. Védenedz nem bír legkisebb életbilletséggel, hogy törvényt, rendszabályt alkothasson magának, képzele sines a társadalmi élet helyes alkalmazásáról s azon kötelekről, melyeket az reá ró.

Egy különöz, egy képtelen eszmét alkot magának a kötelességről s a magáét, a regények bonyodalmaiból meríti; legkisebb képzele sines a legegyszerűbb erkölcsi kötelezettségről

Rosz néven vették Milán fejedelemről, hogy proclamációjában az Ausztia felőli határ sérthetlenségéről nyilatkozott. A dolognak lényege abban áll, hogy az omladinának, melynek közreműködéséről lemondunk, egy intés a-dassék. Valótlán, hogy mi az omladinától pénzbeli segélykivántunk volna. Nincs szükségünk sem pénzére, sem emberére (!?); mi Ausztia barátságára vagyunk utalva, mert Ausztia az a kapu, melyen át Szerbia a nyugattal közlekedhetik. Három évvel ezelőtt bátorságot vettem magamnak kijelenteni uralkodója előtt, hogy „Ausztia megnyit-hatja, de be is zárhatja a kaput előttünk.“

A mi harcunk egy lokális és nemzeti harc szerb földön, de nem nemzeti a minden szerbül beszélők értelemében. Az agitatókról oda át semmit sem akarunk tudni (?), sőt védekezünk kell (persze, hogy ez kell) azok ellen; fegyvereink egyedül csak a törökök ellen vannak intézve és az eredmény isten kezében van.

Mint Rómából jelentik, az ottani kormánykörökben komolyan foglalkoznak a tervvel, hogy indítványba hozzák a garancia-hatalmak összehúását egy congressusban, melynek czélja volna a török alattvalók és vazallusok kielégítésére egy módot találni a törökbirodalom méltóságának és érdekeinek megkärösítése nélkül.

Görögország, mint egy bécsi lap értesül, Ingolstadtból Bajországból 14,000 darab Chassepot fegyvert vásárolt meg, darabját 24 frankon.

Belgrádból jul. 9-én ezt írják a „Pol. Cor.“-nek:

A tegnapi hivatalos „Srbske Novine“ a „Tisza“ vontató hajó ismeretes meglövetése ügyében következő hirdetést teszi közzé: „Middőn a szerb fejedelmi kormány mely sajnálatot fejezi ki azon eset fölött, mely csak félreértésből származott, ezennel kijelelenti, hogy szigorú vizsgálatot rendelt el s egyidejűleg megparancsolta, hogy az illető örálomás parancsnoka felelősségre vonassék és megbüntettessék. A fejedelmi kormány egyszersmind szigorubb tette a rendszabályokat az iránt, hogy ily kellemetlen esetek a jövőben elő ne fordulhassanak. Mert a mily mértékben vigyáznunk kell arra, hogy a török kormány Szerbiát a vízről ne támadhassa meg, épen úgy iparkodnunk kell, hogy a Dunán a szabad hajózás akadálytalanul folyhasson. Különösen iparkodnunk kell, kerülni mindent, a mi csak a legcsekélyebb okot is szolgáltatná a szomszédos monarchiának elégtelenségére.“

A montenegrói belügyminis-terium és a montenegrói fejedelem képviselője a szerb főhadiszálláson, Masa Vrbica, megérkezett ide. Tegnaptól részt vett egy miniszteri tanácsban is, mely több óráig tartott s melyben ar-

is. Tetszik neki elhagyni a zárdát azon nagyon közeli idő előtt, melyet a törvény megmenekülése határidejéül kitűz; komoly megfontoló ember, e szép kis tréfához segédkezett nem nyujthatván, egy oly nő közbenjárását fogadja el, ki a számára toborzott kőrök bőkezűségére számított. A kisasszony tehát egészen természetesen találja Armond Jakabot elfogadnia szabaditóját, nyolcz napot tölt vele magános együttlétben és miután nem érez iránta szerelmet — ezen nem csodálkozom — nagyon kevésse törődik azon szerelmmel, melyre ez gyulhatiránta a reményekkel, melyeket táplálnia kell a haraggal és szenvedéssel, melyet előidézt.

— Atyám, ő azokról mit sem tud, nem is sejt, minő érzelem lehet a szerelmem!

— Annál rosszabb reá nézve!

A mit egy nő nem tud, ki kell találnia; különben nincs benne nőiség, akkor ő valami különös, valami rejtélyes lény, kiben nem lehet bizni, ki felől, hogy minden rosszra képes. Ki tudja, ha hogy szunyadó érzékei felébrednek, mire vezethetik őt? Én részemről azt hiszem, hogy az érzékek már is nagy szerepet játszanak e kisasszony angyali ártatlanságában és azok vezetik őt a Jakab karjai közül a tiedbe.

— Mondjuk inkább Jakab karjáról az enyémre; ő bennünk mást nem keresett s nem is talált, mint védőket.

— Egy nőnek, egy rögtönzött védő is már sok. Kétő, az már tulon-tul sok, két havi szabadban lételet alatt! Ugyan miért nem

ról volt szó, hogy Szerbia és Montenegro fejedelem minő állást foglaljanak el, szemben azon ténnyel, hogy Milánt a felkelők Bosznia fejedelmévé, Nikitát Herzegovina fejedelmévé kiáltották ki. Állítólag el lett határozva, hogy a felkelők küldöttsége, mely Wujrakból Boszniában utban van Paratsinba, Milán fejedelem által egyelőre hivatalosan ne fogadtassék. Ugyanezen eljárást tanácsolják Nikita fejedelemnek a hercegovinai küldöttséggel szemben. Ugy látszik érzik a szerbek, hogy most, a háboru jelen fejleményeivel szemben, egyáltalában nem volna korszerű az aspiratiokat külsőleg világáá kürtöltni.

A hadügyminiszter indítványára megint két új hadosztályt, egy nyolczadikat és kilenczediket szerveznek. Ez czélra a tartalék nemzetőrség második korosztályt maradványát és az egész harmadik korosztályt behívják. A reserva, mely eddig régi fegyverekkel volt felszerelve, most hátultöltőket kapna, melyek kezelésére betanítottak.

A hadügyminiszter Lesjanin hadtestét 7000 emberrel erősíti. Lesjanin meglehetősen előre haladt a widdini basalikba és minden órában várni lehet, hogy valamely nagyobb actióról ad hírt. Alimpics Boszniában 6000 űnkéntest szervez, kik szolgálatokat tehetnek neki. Szintugy Csernajeffer Ak-Palánkánál bolgar hadcsapatok szervezésével van elfoglalva, A Drina-hadsereg 3000 ember erősítést kapott. Ha a harmadik korosztályu nemzetőrség egészen hadi lábra lesz állitva, akkor a Drina-sereg 32,000 főből fog állani. Az labri hadsereget 20,000 emberre akarják növelni.

Közkívánatra a napokban fog az első veszteségről szóló kimutatás névszerint közzé tétetni. A hadseregnek eddig már nagy veszteségei voltak. A tábori kórházak tul vannak tömve sebesültekkel.

A corcovacai felkelő táborn — írják jul. 8-ról Dvorból a „Pol. Cor.“-nek — egy buzini erős török hadosztály a felkelők megfuttatása után szétrombolá. A győztes török csapatot azonban egy Brezovacából előre tört fölkelő csapat ismét hátrálni kényszeríté.

Priedorból, jul. 8-ról jelentik, hogy a legtöbb fölkelő hadtest megindult a szerb határ felé, hogy a szerb felkelőkkel egyesüljön.

Bosnyakországi orthodox szerb lakossága csak a szerb fegyver diadalát ohajja. Ellenben minden bosnyák katolikus várva tekint Ausztia felé.

Raguzából írják a „P. Cor.“-nek, jul. 11-ről: A mai gözössel Thönel, osztrák főhadnagy s Belimarkovics szerb őrnagy elmentek a montenegrói főhadiszállásra. Az első ugyancsak azért: hogy a montenegrói műveleteket, mint katonai tudósító, szemmel tartsa, az utóbbi, hogy mint Szerbországi katonai megbízottja, a montenegrói szövetségeseiknél közben járjon. Ha minden jel nem csal, a két hadviselő szö-

igyekezett e regény-hősnő, abban, hogy legyőzze vonakodását, megismerni s kihallgatni őt? Mitán nek oly könnyű álruhát ölteni, be kellett volna ide állnia cselédnek, úgy is kerestünk egyet a gyermekek mellé!

— Gondolt is erre, de félt az anyám éleslátásától, hogy felismeri őt; tudja, hogy anyám elfogult ellene.

— Félt anyádtól s félt tőlem! Mind Miete, mind Jakab felszólították őt, hogy beszéljen velém bizalmasan, mondjon el mindent, de nem merte tenni s látom, most sem meri tenni.

Szívesebben fordul hozzád, hogy módot nyerjen láthatni nővérét, a mint hogy szívesebben fordult Jakabhoz, midőn ki akart szabadulni fogságából. Akarod-e, hogy megmondjam, mindez miért történt?

— Mondjad atyám.

— Mert a fiatal emberek segédkezésére mindig biztosan számíthat egy szép leány, míg az öregek szeretik előbb megfontolni a dolgot. A szépség nagy vonzerővel bír, annak segélyével gyorsan tehetni szert követőkre. Egy fiatal ember könnyen lángra lobbantható anyag s nem áll úgy ellent, mint egy megcsókonyosodott vén prokator. Egy gyöngéd pillantás, pár érdeklő szó, perc alatt le tudja bilincselni a legragyogóbb lovagot is, ki aztán kész a legbolondabb vállalatra is. Rea bízzák legitimosabb gondolataikat és nekik nagyon tetszik, hogy a szép hölgy megbíjtja őket.

A bizalom nem a legfőbb kegy-e? Ily módon a hős le van fegyverezve s aztán csak hamar kedvök szerint kormányozzák őt.

(Folyt. köv.)

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

PERCEMONTI VÁRKASTÉLY.

Regény.

Írta:

SAND GYÖRGY.

Utolsó rész.

XIII.

(Folytatás.)

— Látsz-e te ilyet?

— Én látok akár százat is azon esetben, ha védenedznel, mikép az „enyém“ állítja, sak a pénz a földög. Ugy kell intézni a dolgot, hogy érdekében álljon, tartantani a jó gyögetést a két nővér közt.

— Minden dolog igen egyszerűnek tűnik fel, ha az ember a feltevéseket tényekül fogadja el. Én részemről azt hiszem, hogy az én védenedzem, miután szerinted védenedzről van itt szó, legyőzhetetlen ellenzenével viseltetik mostoha leánya iránt, hogy küzd ugyan a vagyon megnyeréséért, de ezt csakis egyedül leánya

vetséges közt már az eddigi műveletek miatt sem teljes az egyetértés. Szerb részről azt találják, hogy Miklós fejedelem Hercegovinán átvonulására igen sok időt pazarol, holott ellenség nem is áll útjában. A fejedelemnek Zách tábornoknál lehető gyorsan kellett volna egyezsülnie. E helyett 36 órát töltött Banjaniban, más 36 órát Gackóban, pedig a Szerbországgal történt megállapodás szerint ezt a helyet ki kellett volna egészen kerülnie.

Montenegrónak az albán határon levő parancsnoktól a fejedelem unokatestvérével, Boz Petroviéttől, szintén a műveleteiben való tudóságát ovatósságot veszik rosz néven, úgy, hogy azon benyomást teszi az egész, mintha a Szerbországgal való összműködésben valami diplomáciai okból eredő lanyhaság üzenék. Montenegró fejedelmének parancsára egy meglehetősen erős, új fegyverekkel ellátott fölkelő csapat Pavlovics Peko vezetésével Klek felé indult, hogy a törökök kiszállítását jövőre megakadályozza. A Pavlovics hadtestében van a montenegrói Boskovics, mint alparancsnok, Mustits lelkész, Perovics archimandrita, Vulkalovics és Milicevics. Bilek és Stolica közt e felkelő hadtestnek 6 török község önkényi megadta magát s erre ezek birtoka és java lelkiismeretesen tiszteletben tartott.

Konstantinápolyból írják jul. 11-ről. Számos önkényes, köztük keresztények is állnak be a hadseregbe. A kormány utasítást küldött a csapatparancsnokoknak, hogy az önkényes katonákkal úgy bánjanak, mint a rendes csapatbeliekkel s arra ügyeljenek, hogy a legénység a Szerbiába való bevonuláskor a fölkelő tarományok békés lakosai iránt az emberisésség követelményeivel szemmel tartassék. A szultán és anyja 20.000 lírát írtak alá hadicélokra. — A pestis Bagdadban csaknem egészen elmúlt.

Belgrádból írják, jul. 12-ről Lesjanin ezredesnek egy színellett megkerülési manővere által indított, a törökök Ozman pasa vezérére alatt a szerbeket megrohanták, de 5 órai harc után visszavertek. A szerbek sok hadiszert és vágómarhát zsákmányoltak. Tegnapelőtt egy 6000 főből álló török csapat Sjenicza és Cruica montenegrói falukat megtámadta. Gyurovics Maso vajda egy zászlóalj montenegróival segélyre sietett a falvaknak. Heves harc fejlett ki, mely késő éjjel tartott s a törökök vereségével végződött, melyek részeit török falukba, részeit gözöskőn menekültek. A montenegróiak vesztesége 20 halottat és sebesültet tesz, a törökök közül 300 halott maradt a csataterületen. Azonkívül nagy számú török esett mint fogoly a montenegróiak kezébe, kik nagymennyiségű podgyaszt és hadiszert is zsákmányoltak.

Kucse mellett tegnapelőtt szintén egész napig tartó csata volt a törökök és montenegróiak közt, mely alkalommal ez utóbbiak maradtak győztesek.

A katonai helyzet változatlan, mindkét hadviselő fél megtartotta állásait; az utóbbi napokban előfordult összefüggések jelentéktelenek. A fölkelő török falukat Viddin mellett török hajók bombázzák; a Zajcsár bevételéről szóló hír török koholmány. Lesjanin ezredes tegnap csatát provokált s több stratégiai pontot megszállott. A ghenzovoi szerb csapatok Viddin mellett egész a most lezárt erősségig ütköztek a törökökkel s sok élelmi szert zsákmányoltak. A török hajók sikeretlenül bombázzák a Novoszella föllázadt falut.

Bécsből, írják jul. 13-ról A „Tagblatt” jelentése szerint Milán fejedelem két nappal ezelőtt Pétervárra fordult volna, hogy igénybe vegye az orosz kabinet közvetítését fegyverszünet kötése végett — A „Freundenbl.” megerősíti, hogy az osztrák-magyar kormány a klecki török kikötő bezárását elrendelte.

Legujabb.

Serajevo, jul. 12. (Török hivatalos forrásból.) A Gacsko és Nevesinje közötti jelentékenyebb ütközetekben Szelim pasa fényes győzelmet vívott ki a montenegróiak fölött, a mennyiben ez utóbbiakat a Zalonnál elfoglalt állásokból elűzte, és a Nevesinjenél elküldönítve állott török sereggel az egyesülést végrehajtotta. Novi-Bazárnál Hussein pasa dandárparancsnok a Szucsaniczánál táborozó szerbeket tökéletesen megverte, 4 órai távolságra üzte őket egész szerb területre, 600 fegyvert, 18 hadiszerekcsit, hadiszereket és állatokra rakott köpenyegeket ejtett zsákmányul. A török hadsereg közlekedése Szerajevo és Mitrovicz közt jelenleg teljesen biztosítva van.

Belgrád, jul. 13. A várbán naponként 100.000 töltényt készítenek. Lőporból nagy mennyiség van itt felhalmozva, mi a lakosság közt nagy félelmet okoz. Alimpics számára Zvonnik ostromához főtörő ágyukat szerelnek föl.

Szerajevo, jul. 13. (Hivatalos.) A szerbek Kis-Zvornikból elűzték s a határon visszanyomattak.

Konstantinápoly, jul. 13. Hivatalos tudósítások csak ma jelentik részletesen, hogy az egész szerb hadsereg a nyugati Morvánál visszanyomott. Szó sincs róla, hogy a szerbek Novi-Bazárt lövetnék.

Belgrád, jul. 13. (Hivatalos.) Szerbia dunai oldalról a törökök minden támadása ellen biztosítva van, miután a Duna semlegességét a hatalmak garantizták(!)

Bécs, jul. 13. Nem csak Kleck, hanem a dalmát parton minden kikötő bezáratott mindennemű új török, mint montenegrói hadi csempészet elől.

Bécs, jul. 13. A „Pol. Corr.” jeleníti Belgrádból, hogy az esetre, ha a porta Milán a fejedelemségtől megfosztottának nyilvánítaná, e tényre Szerbia tökéletes függetlenségi nyilatkozattal felelné.

Bécs, jul. 13. A „Pol. Corr.” jeleníti, hogy sok bolgárországi görög község ajánlatot tett a szultánnak önkényeseket állítani. Fulában, Bulgárban és Popincziban, valamint egyéb helyeken is görög önkényesek és bolgár fölkelők közt összeütközés volt. A görögök és bolgárok közti viszony napról-napra feszültebb lesz.

Versailles, jul. 13. A külügyminiszter a kamrában tetszés közt felelt Louis Blanc kérdésére: A keleti ügyekre vonatkozó iratokat jelenleg nem terjesztették elő, mert az inopportunitus volna. A kormány azonban egyetért a kamrával abban, hogy csak a belnyugalomra gondol, de azt még sem tehetné, hogy a keleti kérdéstől teljesen távol tartsa magát, sazon volt, hogy a hatalmak egyetértését realisálja, mely jelenleg a teljes non interventio elvében s a fölmerülhető eshetőségek iránti bizalmas egyetértésben nyilvánul. E politika által lehető lesz a harcot localizálni, s azok javának előmozdítására befejezni, kik azt oly oktanul megkezdették.

Bukarest, jul. 13. Románia a semlegesség díjait az évi tributumnak ezentulra való elegendését kívánja, s azon jogot, hogy a fejedelem képével ellátott pénzt veretessen.

Bécs, jul. 13. (Ered. sürg.) Madélután 1 órakor 8 zászlóalj török, 2 üteg ágyúval s egy csapat cserkészszíjjal megtámadta a Gensovácznál elszórt szerbeket s 7 órai harc után kiverte azokat állásaikból s Brigovába a Timóckig üzte. Fasli basa Achmeddel egyesülten holnap a Timóckon való átkelést forcizozzák.

Belgrád, jul. 13. (Ered. sürg.) Lesjanin táviratilag jelenti, hogy csapatával Genzovoig (közvetlen Viddin előtt) nyomult előre. A viddini vár teljesen készen áll az ostromra.

Belgrád, jul. 13. (Ered. sürg.) Ozmán basa tegnap újból megtámadta Zajcsárt. Az egész nap tartott heves csata azzal végződött, hogy Lesjanin a törököket visszaverte. Osztoics csapata Viddin alá érkezett. A Zách visszahívásáról szóló hír nem valósult meg.

Orsova, jul. 13. A szerbek a vaskapunál torpedókat tartanak készen, melyeket szükség esetén azonnal lebet alkalmazni. (B. C.)

BELFÖLD.

1876. jul. 10.

(A hunyadmegyei főegylet dévai leányiskolája.)

A hunyadmegyei főegylet dévai leányiskolájában két napig folyt a vizsgák nagyszámú szülők, egyetemi tagok és tanfőfiak jelenlétében.

Nőegyleti elnök Barcsay Lászlóné szül. b. Bruckenthal A. elnököl végig s Réthy tanfelügyelő és Téglás G. tanár tartottak több tárgyból kimerítő vizsgálatot. Kérdéseikre ép olyan készséggel felelték a tanítványok, mint mikor a nevelőnő vizsgált. Ez eléggé bizonyítja, hogy a növendékek nem az institutok csillogó felületességgel tanultak, hanem alapos oktatásban részesültek s a főegylet folytonos örökös gondja alatt közbizalomra méltó iskola működik. Múltó sajnálkozással értesült tehát mindenki, hogy Engelthaler Róza nevelőnő, kinek fáradságtalan munkássága és szakképzettsége így szép eredményre vezetett meg városunkból előnyösebb állomásra távozik el. A főegylet főnökökkel külön búcsúünnepélyt rendezett érdemes nevelőnőjének tisztelőre s a figyelem, minden kitelhető nyilvánulásaival kimutató iránta hálás elismerését. Jövőre pedig tapasztalván a teendőik sokféleségét, hát állomást rendszeresítették kölgyeink s így az idáig is jó hírnévnek örvendő iskola még fokozatibb sikerrel kecsegtetheti a hozzá forduló szüléket. Bár csak méltányolnák is e nagy áldozatkészteget vidékünk szüléi, hogy ne csak az elemi hat osztályt, de egy felső népiskolát is maholnap működésbe lehessen hozni.

Zarándmegyéből.

A folyó év július hó 10-én tartott rendkívüli közgyűlés közérdekkel bírván, lefolyását

röviden, mennyire lehet, tárgyalatosan leírom, a tanácskozás fő tárgya volt a belügyminisztérium rendelete a kikérletési törvény tárgyában. Ezen törvény szerint Zarándmegyének brádi és körösbányai járása egészen, a halmágyi járásból azonban csak „néhány” község olvasztatik Hunyad, a halmágyi járás többi községe pedig Aradmegyéhez. A belügyminiszter felszólítja tehát a megyét, nevezze meg azon „néhány” halmágyi községet, mely Hunyadhoz lenne csatolandó.

Főispán az ülést megnyitván, előadja a törvény és a ministeri rendelet tartalmát s higgadt tanácskozára hívja fel a bizottságot.

Simeonasiu János főjegyző „Domnitor”-rai kezdő előadását, a főispán figyelemztetésére, hogy mint előadó magyarul tartozik referálni, magyarul folytatja, fejtegeti a törvényt és rendeletet és felvessza az állandó bizottság határozati javaslatát, mely szerint a halmágyi járási 38 községből kilencz megyen Aradhoz, a többi huszonkilencz pedig Hunyadhoz, (tehát teljesen ellenkezője annak, mit a szentesített törvény rendel.) Továbbá, kérelem intéztessék a belügyminiszter és országgyűléshez, hogy ezen törvény módosítások, végre az igazságügyminiszter megkéressék, hogy a nagyhalmágyi járásbírságot, a dévai törvényszék területéhez csatolja.

Főispán figyelemzteti a bizottságot, hogy ezen javaslat nem felel meg a törvény szellemének, mely tisztán mondja, hogy a halmágyi járásból csak néhány község csatoltassék Hunyadhoz, nem hiszi, hogy a kormány ily határozatot elfogadna, és kéri a bizottságot, a törvénynek megfelelőbb határozatot formulálni.

Borlea Zsigmond, országgyűlési képviselő tagadja az állandó bizottság határozatának törvényellenességét; ezen szó „néhány” jelentésként, de százat is. Szerinte a mai tárgyalás csak formális, mert a ministeriumnál már kész az egész, de azért nem azt, hogy a bizottság nézetét mondja. A kérelmezést is feleslegesnek tartja, de nem ellenzi és így elfogadja az állandó bizottság javaslatát.

Mihalovits Tóbiás árvászéki elnök, fejtegeti, hogy akár kevés, akár több község vétetnék el a halmágyi járásból, oly kevés község maradna hátra, hogy Nagy-Halmágy a szolgabírói hivatal és járásbírságot mindenestelen vesztené; azért nem pártolja az állandó bizottság javaslatát és indítványozza, csatoltassék az egész halmágyi járás Hunyadhoz. (Ismét a törvény ellen.)

Pap Tivadar ügyvéd és Hentín Miklós erdős, Mihalovics indítványát czáfolják és az állandó bizottságot elfogadják.

Dr. Reichenberger Zsigmond főorvos, habár a meghívóban, a szőnyegen levő tárgy igen fontosnak van feltüntetve, annál fontosabbnak tartja a szentesített törvényt, mely egyedül lehet irányadó. A törvény tisztán mondja, csak „néhány” község csatoltassék Hunyadhoz, akárki, mit mond, 36-tal szemben 29 nem lehet „néhány”, mert ez egy bizonyos mennyiségnek mindig kisebb és nem nagyobb részét értelmezi. Tagadja, hogy az állandó bizottság, melynek elnöke az alispán, előadja a főjegyző, jogosítva lett volna, törvényellenes javaslat ajánlatára és indítványozza, hogy Ots községe vétetvén határral, az innen fekvő négy község határozatassék Hunyad, a többi 34 pedig Aradhoz csatoltatni.

Dr. Zlodosiu József alispán kiké: az előtte szóló ellen, ki a meghívót criticálja; ha valamely testületnek szétbontása, szétszakítása és tönkretelése nem fontos ügy, akkor nem is létezik fontos ügy a világban. Vádi az állandó bizottság eljárását, mely csak kötelességét teljesítette, a ministerium felszólította, hogy a tárgyalan nyilatkozzanak (de csak is törvény keretében) és a bizottság felel. E szerint pártolja az állandó bizottság javaslatát.

Kirinyi Lajos, a megyei szabadelvű párt alelnöke nem tartja fontosnak, hogy egy néhány községgel több vagy kevesebb megyén át Hunyadhoz, vagy Aradhoz; hiszi hogy a kormány sem fog abból nagy kérdést csinálni (hát a törvény, mely a kormányt is úgy kötelezi, mint Kirinyi urat?) és így elfogadja az állandó bizottság javaslatát, csak a kérelmezést kívánja kihagyatni.

Ribitzey Ferencz a megyei szabadelvű párt elnöke kinyilatkoztatja, hogy ő az állandó bizottság tanácskozásában nem csak részt vett, hanem szerencsének tartja a kijelenteni, hogy ő volt az, ki ezen kikérletési módozatot indítványozta és szerencsésnek érzi magát, hogy ezt keresztül vinni segítheti. Ő ismeri a községeket, ismeri a határokat, ismeri a viszonyokat (hát a törvényt ismeri-e?) ő tudja, melyik község, hová gravitál (hát a pártelnök ur, hová gravitál?) és így elfogadja a javaslatot, nem csak első részében, de a törvény módosítására intézett részét (a számos román bizottsági tag, szónokot ezen beszédeért, zajos se trécsen és tapsal jutalmazta.)

Secula György ügyész elfogadja a javaslatot és még egy memorandumot indítványoz, melyben elő legyen sorolva mindazon lé-

pés, melyet e bizottság a kikérletési kérdésben tett, valamint a sikertelenség iránti fájdalom és sajnálat is legyen kifejezve.

Simeonasiu végszavában újra ajánlja az állandó bizottság határozatát, megtoldva a Secula indítványával, mely határozatul ki is mondatott.

A többi tárgy csak helybeli érdekek birtán, hallgatással mellőzhető.

Igértém, hogy objectiv leszek s így commentárt nem írok, de lehetetlen megállanom, hogy a bizottság magyar tagjainak a szentesített törvény ellen adott votumaira a tisztelt olvasókat különösen ne figyelmeztessem.

„A müncheni kiállítás.”

München, jul. 11-én.

Münchenet szokás a modern Athénak is nevezni s valóban kinek alkalma volt az itteni művészeti törekvést színről színre figyelemmel kísérni, az meggyőződhetett aziránt, hogy e kiütemelt elnevezést nem méltatlanul bitorolja.

A művészetek iránti kiváló érdekesetnek s az ideális czélkért való áldozatkésztségnek fényes bizonyosságul szolgál a müncheni részéről a jelenlegi művészeti s műipari kiállítás is.

E kiállításnak legközelebbi czélja a szemlélő előtt föltárni mindazt, mit a német nemzet a legregibb időktől fogva mostanáig a művészet s műipar terén legjeletemetett.

A kiállítás aremek kristálypalotában van, Mielőtt a kiállítás egyes csoportozatainak részletes leírására térnék át, a palotabeosztást fogom röviden előadni:

A bemenet egy nagy előcsarnokon át történik, melynek két oldalán különféle hivatal, váltó, pénztár helyiségek, továbbá toilette cabinetek vannak, ezen át a tourniquet-hez ér az ember, hol az egy vagy két márká ezüstöt megfizetve a pompás kapuzaton át (melynek belső fölületén Werner Cartonja „Németország újjászületésé-vel van elhelyezve) a kiállítás központjához a transeptumba jutunk. Itt belépve mindjárt szemünkbe ötlék a bajor királyi szobra (Wagmüllertől), mely tropicus nővények között van elhelyezve; mögötte van egy nagy s két kisebb szökőkút, köröskörül nővényekkel s azon alakok mintáival díszítve, melyek Cincinatti nyilvános kutjához készítettnek. Még hátrább látjuk balról Vilmos s jobbra Ferencz József ő felségeik collossalis szobrait. Az egész transeptum köröskörül mindazon országok s tartományok czimereivel s lobogóival van díszítve, melyek a kiállításban képviselve vannak.

Ezeknek rövid átpillantása után a belépők egy a bemenet átellenében levő kapu vonja magára figyelmét ezen fölirattal: „Elődeink művei”. Ezen osztálynak 14 termében vannak elhelyezve Németországnak legbecesebb kincsei a művészet s műipar terén. A 18-ik teremben az újabb művek osztálya veszi kezdetét tartományok és városok szerint osztályozva, a 52-ik teremből ismét a transeptumba jutunk s végighaladunk a palota keleti részének földszintjét; átellenben az 53—106 számú termekben, melyek a palota nyugati oldalát képezik, szintén oly beosztásban mint a tuloldalon vannak a tárgyak kiállítva. Az első gallerián találjuk a német művészeti s iparisálokat s részben az építészeti egyet kiállításait, végre a második gallerián kizárólag az utóbbiakat.

Azok, kik a bécsi világkiállítás alkalmával megtekintették a németek osztályát, kétségtelenül észrevehették azt az izléstelen beosztást s rendezést a kiállított tárgyakat illetőleg, különösen ha összehasonlítottuk a francziák osztályával; nemcsak hogy minden csín s harmonia hiányzott, de sokszor a legértékesebb tárgyak jelentéktelenebbek által annyira el voltak mintegy takarva s háttérbe szorítva, hogy a kevésbbé avatott figyelmét egészen elkerülték. Az aktori hibát a müncheniek jóvá akarták tenni a jelenlegi kiállítás alkalmával, mi nekik a szó legszigorubb értelmében sikerült is, mert az egész arrangement oly művészi izléssé mutat s oly hatást gyakorol a szemre, hogy e tekintetben tökéletesebbet kívánni már nem lehet.

Lépünk először is azon osztályba, melynek kapuzatára e szók vannak írva: „Elődeink művei”. Az itt kiállított tárgyak nemcsak műbecsüknél fogva bírnak értékkel, de azon történeti hagyomány s érdekességnél fogva is, mely mindegyikhez köve van. Az ily többlet dalu értékkel s érdekességgel bíró tárgyak egész halmazát találja azon osztályban a szemlélő, mert a német bírdalom összes muzeumjai, kincstárai, templomai, magán s nyilvános gyűjteményei stb. legbecesebb kincseit becsatolták a kiállítás rendelkezésére.

Nincs itt egy darab sem, mely a középkorból történeti emlékeket ne ébresztene föl bennünk, sokszor naiv, kedélyes jellemképeket azokból a régi jó időkben, melyekre atyáink egy szeretnek hivatkozni. Minden tárgynál megállapodni s azokat egyenként figyelemmel

megtekinteni, azt a physikai időt nem engeddi, még akkor sem, ha a kiállítás napjai (október 15) naponta akarnók azt tenni, annyival kevésbbé ha csak egy pár napon akarnak erre szólni.

Ez osztályban egyike a legjobb kiállítóknak maga Vilmos császár. Ennek magángyűjteményéből látjuk itt sajátos készítményű irasztalát a leghíresebb ótásnak, nem mindenki fogja tudni, hogy egy Frigyes porosz királyt neveztek így el, valamint szívesdedelesen szeretett verselni, idat szírcslni, ép úgy sürélyezni is, bizony minden flótás s fűzfapoéta között a legtöbb verse s azért méltán megilleti a fentebb elnevezést; ez irasztal előtt ugyancsak töle egy fafajta is áll, e tárgyak előtt önkénytelenül elgondoljuk Frigyes töprenkedéseit a jó s rossz időben, különféle határozatait, melyek itt pápirosra vetett s melyektől remegett az hatalomvivő, ki az itt szomszédságban élő pompás karszékben ült annak idején, díg amaz oly egyszerű ehhez képest . . . itt a pikáns leveleit, epigrammait stb. Nem mész innen van a Hararch családító egy kis írá, szép ezüst alakokkal, közepén van egy ily byzantini madonnakép óségi kőirattal; az alatta leírt legenda szerint Lukács evangéista készíttette volna e képet természet után, zen nagybecsű s állítólag csodaterő kép úgynevezten legenda szerint először János Galeacs császár birtokába került, majd több előke birtokos kezéin megfordulva Nikodemus freingi páp-pók tulajdonába ment át.

Itt találjuk továbbá a gazdag Kensingtoni muzeum kiállított tárgyait, hasznitve aranyból, alabástromból, fából (főként Dürer-től) stb. ezek mindegyike oly becses, hogy nehéz volna belőlük egykettőt mint a becsesebbet kiemelni.

Ez osztályban akadunk egy ré stílyben készített szobára megfelelő butoratt; a falak alsó felét fadomborművek takarják characteristic faragványokkal, felső fele obelinokkal van befüggesztve, a szoba közpén egy asztal betakarva csipkekendővel, alja az elmaradhatlan ékes sphinx alakokkal, ajtó különféle régi díszes edények, a sarokba a márvány kemence, rajta Medeanak borzító történetét ábrázolva, mellette egy karosszék, mint-ha csak ott láthatnók ölni az anyók a fonókerékkel, oldalvást két almárium sok ragvány-nyal s megszámlálhatlan fiókjaival, melyeknek láttára meg nem állhatjuk a mosolyist, kérdezve, ugyan mi lehetett a mi a áinknak oly sok elrejtjeni valójuk, a csinos fesszel díszített ablakok s az ajtó fölő helyezett valamely előd arczképét mutató olajestmény amelik azt a sajátos hatást, mit a szobában-nünk kelt.

A különféle csipkéket a régi időkben ajánlom a szakértő nők figyelmébe, éresemről egészen ideges leszek, ha elgondola azt a sok munkát, fáradságot, figyelmet s türelmet, mi ezeknek mesteri elkészítésére szükséges volt.

Egy mellékteremben látjuk a ayerfels híres régész által összeállított heraldik. Különös egy érzület hat meg bennfűt itt, mintha ez a sok sikerült miniatűr fémeny s metszet mind megannyi múmiát volna; egy elhalt korszaknak. Hová lettek a régi kiállítások osztály sziklán épített sáscsói, hová előjogaik, sok neveltség s naiv sátságaival együtt? Válaszul Uhand „des Sängers Fluch” című költeményéből e sorok jutnak eszembe:

„Ihre Bürgen sind zerfallen
Und der Wind bläst durch die fallen.“
Habár a régi időkben még Werthim csak nem voltak, azért az akkori nyárspolgáris lakatosok az itt kiállított készítményeit tanúsága szerint nagy tökélyre vitték marmesterségüket. Föltűnt nekem, hogy ezek a legkisebb nesz nélkül csukódnak s nyilna ki, e sajátossággal hihetőleg azért birtak, hyha a nyárspolgár az anno akkorból a „Feuebend-on tul is akarta a „Kneipe” örömeit élvezni, el illetőleg hazalopódzását észrevétlenül eszközölhesse.

A drága s izlésteljesen készített legkülönfélébb nemű edények s szerszámok egyban meghazudolják őrgeink azon állításait hogy a régi időkben minden egyszerűbb volt.

A régi könyvkötés mesteri példákban van képviselve.

Igen érdekes a régi fegyverek gyűjteménye, drága kővekkel s nemes fémekkel gazdagon díszítve. A különféle czélú fegyver annynyi nemét láthatjuk itt, hogy sokszor varba jutunk neve vagy legalább fajának elhárítás tekintetében. Legtöbb régi fegyver Káyporosz herceg gyűjteményéből van kiállít.

Jézus Mária! ezek a zsebbőrlé csak nem voltak zsebbőrlé? Közlebből megzágálva őket, úgy találjuk, hogy toronyórák faliorák még kevésbbé lehettek s mégis csak zsebbőrlé ezek, a melyeknek súlyát kil alul nehéz volna kifejezni. Hanem azért találunk e korból a mostaniaknak megfelelőket is egyáltalában lehet mondani, hogy az órák ülsőjére akkor több műgondot fordítottak mint most. Van itt egy unicum is, t. i. egy czin-

ke örökös gyűrű, ha nem csalódom, II. Rudolf ásvár készítette, ki nagyobb mester volt az ók készítésében, mint a politika mester-ségébe.

A tubakolók itt a burnóttartók legreme-kebb példányában gyönyörködhetnek; hisz nem ly régen volt az, midőn uralkodók, elő-kelekily tabatiere-ekkel ajándékozták meg egy-variaguk jeléül egy „Prise“-sel ép úgy megháltak egymást, mint most a férfiak szivarra.

gyermekjátékszerek a régi korból nagy mennyiségben vannak kiállítva.

Könyveket találunk Gutenbergtől kezdve anai napig; természetes, ezeket nem tar- talmt, hanem kiállításuk, a betűk s kötések minőge szerint vesszük itt figyelembe.

Gazdagon vannak kiállítva a különféle romák, góth s egyéb stílusban készített külön- féle gyházi szerek, edények, értékes reliquia szekryek, szép himzések, imakönyvek stb.

Csak ezen futólagos leírás után is fogal- ma lehet a tisztelt olvasónak az itt összehal- mozo múkincek gazdagságáról s különféle- ségéről.

Elhagyjuk most a kiállítás ez osztályát folytatólagos részeibe térve.

(Folyt. köv.)

B. d' Arny Sándor.

Bizottsági jelentés

a kolozsvári nemzeti színház intendán- sa által kitűzött népszínműi pályázatról.

(Folytatás)

„Az öreg Csicsa“ (28. sz.) egy gazdag öregparaszt, ki kis öcsöce (Bandi) kezéről el- üti nek kedvesét (Bandi), a lány atyjának (Dar uram) beleegyezésével, mert ez Csicsa pénzről reméli adósságaiból való kiszabadulását. A természetlen házasságot segítő Gábor gróf és enne szavára a grófi udvar szobalyánya, Ha- mis Kata is, mert Gábor gróf reméli, hogy a vén irj fiatal feleségét, ha kedvesétől így el- válatják, majd megjeltheti. A teljesen passiv Julio enged magával tétetni mindent, férjhez meg Csicsához s csak keservesen sírdogál Bandi után ki természetesen a Falu rosszát adja míg keserűs resiganció állapotába bele nem fásu Gábor gróf tervét kiviendő el is bujik az új házok almáriamába, de Hamis Kata, kit e kibek kedve javára folytatott lopásai miatt elcsaták az udvarból, boszúból földeríti az al- márium titkát; az öreg Csicsát, ki épen otromba részzen jött haza, a szél megüti, Julcsa régi kedvősehez menekül, ki bujában épen zivány- nakakar, a korcsmában, felcsapni s ki ugyan megöcsát Julcsának, de elbocsátja őt magától, mei meg akarja mutatni a falunak, hogy csak bujban lett korhely s ezután a tisztesség út- jártér. A dolgot megoldásra egy erény pól- dán grófi kérészt juttatja, ki Bandit s Julcsát kibírti, miután Bandi meggyőződik — a rakon- cian életből megtérő Gábor gróf és Julcsa köz lefolyt jelenetből, melyben a gróf Julcsa- naházasságot ajánl, de ez azt visszaütésitja — hog Julcsa csakugyan őt szereti. A darabban természetesen van egy örökkön részeg „népta- nit“, egy kegyes tiszteletes, egy néma béres, kink egyéb szerepe nincs, miat hogy némá- kosk, sat. sat.

A tárgy itt is a régi: az igaz szeretőket ideen érdekek választják el, de az ártatlanság végl is elveszi jutalmát, azonban a kidolgo- zásnémi beszáll-iró ügyesség mutat. Hol varazonban a drámai elem, bonyodalom, küz- dés kifejlődés? Az öreg Csicsa a maga bru- tálisan semmivel ki nem magyarázza mért, hogy kis öcsöce elösmert kedve- séniért kell neki mindenképen elvennie, ha csa nem azért, mivel öreg. Julcsa, mint egy földatra szemt bárány, engedi magát a vesztő helre vezetett, bár az almáriomos (izetlen) ka- tas-ropha után némileg fűdőbb alakot ölt. Bali nagyon hamar elémittatja magát Hamis Ka által, (ki egy szellemelen spiritus fami- lias) s a végén egy valóságos érzélgős nagy- lellvé válik. Az apa és anya egyként kárho- zták magukat lányukon tett erőszakukért, de azt csak teszik az erőszakot, legfőlebb Daru ura leissza magát, hogy ne tudjon a világ- rólemmit. Gábor gróf minden igaz ok nél- kü válik aljasból nemessé, a grófi kérészt pe- digolyan csodálatos jótérő, a milyeneket Hu- go Victor szokott kiképzélni — valamivel ügye- seken. Mint népszínműről el lehet mondani, hog talán népszínmű — azonban írja elég jól ud irni, népdalai legtöbbnyire szépek és helyeszerűek — kitűnő színészek kezében egy kíséletet lehetne igényi neki.

A „Tátság“ (illetőleg Tátság) egy nyomo- réltalált fiu, ki egy elcsábított és kedvesétől azt elhagyott leányt szeret s ennek nem oss védelmére kel, hanem a mással összekelt csajitól le is üti, miért bujdosnia kell. A csá- bit atyja, a bíró, özvegy s el akarja venni az elcsábított lányt — még akkor is, midőn tudja, hogy a lány szerencsétlenül járt — és lány öreg, beteges atya unszolására oda is gör kezét neki. De a betyárrá lett tátság megjelienik, hogy a lányt magához erőtesse

s ezt a csábító — ki nejét megutálva vissza akar térni régi kedveséhez — meglátva, lár- máit út, a falu népe összecsdül, a tátság lelővi a csábítót, őt elfogják, a bíró pedig megígéri, hogy az elcsábítottnak és gyermekének gyám- ja, apolója lesz. Játsszik még a darabban a csá- bitó neje — elég eleven egy alak — egy korcsmárosné, a jó lélek, egy részeges obsitos, egy mulya fiu, cigányok sat.

Szerzőnek némi ereje mutatkozik a bo- nyodalom előidézésében, míg a megoldás a rémdramák minden kellékeivel bir. Egyes, je- lentéktlenebb, alakok valamennyire kidombo- rodnak, míg a fő alak, a tátság, nem rekon- szenvet, hanem undort kelt s olykép tünik föl, mintha szerző azt akarta volna bebizonyítani, hogy a kit a természet megbélyegez, annak go- nosznak kell lennie. Ez határozottan költőiet- len intentio. Vannak azonban egyes részletek, melyekben már mutatkozik egy kis költőiség s a szerző folytathatja kísérleteit.

„Boczi Terka“ (4. sz.) egy talált gyerek, ki nevelő atyja (Dankos gazda) fiát (Andris) szereti s ez is őt. Am a nevelő atya szerző em- ber s nemes versenyt folytat Bandura Flori- ánnal, ki volt szíjgyártó s most szintén gazda, a fölött, hogy melyiknek van több s jobb földje, réteje. Ez idő szerint Bandura van felül, mert a legszebb rétet a faluban ő vette meg, pedig Dankos uram foga is nagyon vésott erre. Ezért halálos gyűlölség. Szerencsére van egy (igen ügyetlen) intrikus, Kajátó Sámson, a zsidó, ki- nek kölcsön pénzre van szüksége s ezt azon áron akarja megszerezni, hogy Dankost felbiz- tatja s meg is igéri, hogy megszerzi Andris- nak a Bandura Ottl (városi kisasszony) kezét és így a rétet majd csak megkerül. Terka ege tehat borul s ő maga is isjetteti a sza kadást búsa ke önértetében s nevelő szülői iránti hálá- ból hidegséget mutatván Andris iránt. Dankos, bár húzódozva, beleegyezik s a leány — ki az intrikus fiát szereti — minéjárt érkezik is le- gény-nézni. A kézfogó már kezdődik s itt Andris bele is csábul Ottlba, de ez szökést, tervez Gáborral, a Kajátó fiával, s mivel pón- zük nincs: a neki bevült Andris előtt szót ejt, hogy pénzre volna szüksége, Andris folyton Ottlalt tánczol, míg Terka oldalt búsong; az neki kábulva atyja pénzét ellopja, ez neki bu- sulva világgá megyen — hálálkodva, hogy leg- alább azt az egy jót tehette kedvesével, hogy jó szerencsésének újítat nem állotta. A lopás gyanuja az eltűnt Terkára háromlik. Am And- ris megbánja tettét, a pénzt atyjának vissza- küldi, Terka keresésére indul, a közben elfogott Terka ártatlansága kitűnik, de az állhatatosan megmarad föltett szándéka mellett, hogy ked- vese szerencséséért feláldozza magát, míg Gá- bor és Ottl csakúme kitűdődik, Andris, Terka kibékülnek, Dankos uram beleegyezik a házás- ságukba, de még az is, küül, hogy Terka a Barangó Kata, egy vén koldusszony, meg a Bandura természetes gyereke, ez 10000 frtot ad az új házásoknak s hegyen völgyön lako- dalom.

A darab expositioja mind kigondolva, mind kivire meglehetősen van, a mi pedig magya- ros nyelvét, költői zamátját illeti, épen jelo- nek mondható. Az érdek, ehhez képest, eléggé föl van keltve, csak az a baj, hogy a bonyo- lítás erőltetetté válik, a megoldás pedig a fő- cselekvénnyel jál egy vékonyka kis szállal fűző össze. Végül a feles számú mellék alakok kerekednek felül s az amugy is nagyon elmo- sódva festett jellemek még halványabbakká vá- nak. Terka jellemétől nem lehet ugyan a drá- maiságot megtagadni, de a törül metszett ma- gyarosságot már igen. Andris is oly ingadozó s még ebben sem állandó, hogy vele tisztába jönnék igen nehéz. Dankos mégis csak igen könnyedén feláldozza fiát a ticskeért, míg Ban- dura még örvend lánya megszokásának s csak ugy könnyedén dobja ki a 10000 frtot, meg- talált természetes gyermekének egyetlen dalá- ért, mert az apa nem engedi meg, hogy az egykori csábító mocskos ajkával csókot adjon a lánynak. Ez anya, Barangó Kata, szereplése is egészen indokolatlan, erőszakkal van a bo- nyodalomba belesútvá, míg tulfelől szerepel két episodikuss mellék alak, sikerülten kivire, kik lényegesen segítik elő a megoldást. Dicsőre- tet kell kiemelnünk, mint mondjuk, némely ré- szet költői és drámai alakítását, az expositio magyarosságot s különösen egy népies jelenet (a kézfogó táncz) eredetiségét. Népdalai jók, a helyzethez illők s a darab, ha egy ügyes kéz kellőleg megtisztogatná és rövidítené, jó ideig fön tudná magát a színpadon tartani.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. július 15.

— **Ö felégo** vallás- és közoktatási ma- gyar ministere előterjesztésére dr. Pauler Tiva- dar egyetemi nyilvános rendes tanárt és a ma- gyar tudományos akadémia tagját az orsz. közoktatási tanács elnökévé kinevezte.

— **Baloghné asszony** tegnapielőtt (csütörtökön) lépett föl a népszínházban, mint vendég, a „Falu rossza“ Finom Rózsijában, a czimszerepet Odryjátszván. A ma reggel érkezett fővárosi lapok közül a „N.H.“ ezelőadásról, kö-

vetkezőleg szól: „A népszínházban ma este a „Fa- lu rossza“ adták. Odry Lehel s Balogné asz- szony vendégszerepeltek. Odry, mint Gündör Sándor s Balogné, mint Finom Rózsai. Odry Gündör Sándort már ismeri a fővárosi közön- ség. Ezuttal szép számban jelent meg s agyonyó- ri népdalokat, melyeknek Odry nagy mestere, zajosan tapsolta s ujrátzatta. A másik vendég, kit a vidékiek „kolozsvári Blahúsnak“ neve- znek, általában kedvező fogadtatásban részesült. Kellemes alakja van, csinál mozog a színpa- don; hangja csengő, helyenkint fátyolozott. Já- téka tulméréseket, mi Finom Rózsához nem igen illik, de van benne izlés s ezáltal rekon- szenvet ébreszt.“ Az „Egyetértés“ így ír: „Ba- loghnét a vidékről jó hír előzte meg, igyeke- zett is töle kitelhetőleg megfelelni a várakozás- nak, csak hogy Soldosné után nehéz feladat a népszínházban „Finom Rózsai“ szerepében a bu- dapesti közönség igényeit kielégíteni. Balogné csinosan énekl a népdalokat, de játéka tele van szegletességekkel és nélkülöz minden élénk- séget. Az első föllépés bátortatlansága sokat ronthatott a játékán, de alig hisszük, hogy az egészen tartózkodásának volnának felrohatók a hiányok. Kapott különben batorító tapost, sőt a Soldosné utján megkedvelt „Fogadásom tilt- ja szeretni“ dalt ismételtették is.“

— **A „Pesti Napló“** felemlítván, hogy a kolozsvári színtársulat nyáronkint Nagy-Vá- radon fog működni, a következő megjegyzést teszi: „Egyébirtől e szerződés a belügyminisz- triumhoz került, a hol meglehet fel fogják vet- ni azon kérdést, vajjon a kolozsvári színháznak adott tizenöt ezer frtnyi subventio nem-e oly czélból engedélyeztetett, hogy Kolozsvárt le- gyen az országnak egy második állandó szin- háza, mely nem szorul vár dorbotra.“ Erre nekünk csak az az egyszerű válaszunk van, hogy a mikor előtört két évvel M.-Vásárhelyre vándorolt a kolozsvári társulat, hogy onnan ne- hány hó mulva tetemes deficitet térjen haza: akkor is meg volt a 15,000 forint subventio- ja a nélkül, hrgy a belügyminiszteriumban azt a kérdést ventilálták volna. S különben is a 15000 frt subventiának nem lehet az a czél- ja, hogy Kolozsvárt az egész éven át, [szá- kadatlanul, nyakra-főre tartassanak előadások, még ha nincs is közönség nyáron; s még ha folyvást deficitet kell kűzködni; hanem csak az lehet a czélja, hogy támaszkodva az intézetet any- nyira, hogy a házi kezelés lehetséges legyen s ne kelljen magánvállalkozók önző nyeresé- kedésére bízni egy országos nemzeti színház sor- sát. Persze, ha mégis ugy fogják fel a bel- ügyminiszteriumban a kérdést, a hogy a „Pes- ti Napló“ fölveti, hogy t. i. a 15000 frt sub- ventio feladata az lenne, hogy Kolozsvárt állan- dósítsa az előadásokat télen-nyáron: akkor, mi- után ez a subventio azt a feladatot nem képes megoldani, nem maradna egyéb hátra, mint azt a czél elérhetősége szükséges egész- gőlemleni; mert annyi szentia, hogy ennyi subventioval lehetetlen az állandósítás Koloz- svárt, ugy értelmezve az állandósítást, a hogy a „P. Napló“ teszi.

— **A népszínműi pályázat** ered- ménye s illetőleg a bíráló-bizottság verdiktje miatt az „Életképek“ hosszason recriminal, minek veleje oda megy ki, hogy a bíráló-bi- zottság nem volt illetékes a kitűzött pályadíj ki nem adását javalni s mégis néhány művet előadásra ajánlani, mert ez az eljárás a jutal- mat kitűző intendánssal szemben arra a sértő föltevésre adhat alkalmat, hogy olcsó szerrel akar újdonsághoz jutni; az írora nézve meg- bosszant, mert a bírálók jelentésében izról-izre megismertetett művét, másutt már nem hasz- nálhatja s így akarva nem akar kénytelen át- engedni sorsának, melytől — az előzmények után — vajmi keveset remélhet. Eddig a ki- fakadás, melyre nem tudjuk szükségesnek fogja- e találni bizottság valamit felelni. Ha szükségesnek tartják: majd megteszik. Részünkről csak az a megjegyzésünk az „Életképek“ felszólalásá- ra, hogy a kinek a temperamentuma a gyanu- sitgatásokra hajlandó: az a legtitésőbb eljá- rásban is tud gáncsot találni s abban titkos hátsó gondolatot keresni. Különben is a jutu- lom kitűzőnek éppen ellenkezőleg az állott vol- na érdekében, ha ugyan csak a finansziális czél lebegett szeme előtt, hogy a jutalom à tout prix kiadassék; mert vita alá sem jöhet, hogy egy megkoszorozott pályaműnek nagyobb nimbusa van s így nagyobb vonzereje lehet, mint egy a pályakoszorúra érdemesnek nem ta- lált, hanem csak kísérletkép előadásra ajánlott „ujdonság“-nak. S az írora nézve sem lehet ez az eljárás bosszantó, mint az „Életképek“ állítja, még pedig, nem épen az általa érvényesített indokból; mert ha valamely mű még előadásra sem találtaik érdemesnek a pályázaton: ak- kor az a darab bizonyára kevesebb értékű s kevesebb érdeket tud kelteni bárhol is, követ- kezőleg kevesebb sikert arathat, mint hogyha a pályázaton legalább feltűnt és legalább szin- padra hozatalra érdemesnek és alkalmasnak ítéltetett.

— **Human Ersei** k. a. színházunk coloratur énekesnője, a „P. Napló“ szerint, magas kiképzetetés végett Bécsbe fog menni Marcherhez, a monarchia leghíresebb éneka- nárához. Mi arról itt Kolozsvárt még eddig mit sem tudunk; sőt ugy tudjuk, hogy a k. a. két évre szerződött színházunkhoz.

— **A kolozsvári népszínműi pályá- zatra** beérkezett s előadásra ajánlott egyik művet: „A nagyraltót“, — mint az „Ellen- ör“ írja — Szegfi Mór írta.

— **A Fröbel intézet** közvizsgái, me- lyek még a mult hétfőn kezdődtek s négy na- pon át szakadatlanul folytak, csütörtökön vég- ződtek be. A fölmutatott eredmény a gyermek- kertben az elemi iskolában és a képezdében egyaránt telyjesen kielégítő volt s a nagy számú diszes közönség, mely érdeklődő figye- lemme kísérté végig a vizsgákat s szemlélte a növendékek gyönyörű munkakiállítását, uja- ban meggyőződött arról, hogy ez intézet a töb- bi nevelő-intézetek sorában kiváló helyet fog- lal el s városunknak valódi díszére szolgál.

— **A kolozsvári kir. törvényszék**nél e hó 27-én esküdtzéki tárgyalás lesz, a Szőcs Márton kir. ügyész által Ugron Gábor, a „Baloldal“ szerkesztője ellen indított sajtópör- ben. Kiváncsian várjuk.

— **A sétatéri népiünnep** holnap leendő folytatására az előkészületek ismét foly- nak. A mult alkalommal felülhívték: István 1 frt 80 kr, Holdampf Gerő 1 frt 80 kr, Rucska János 80 kr.

— **A „Mária Valéria“** árvaház vá- lasztmánya tisztelettel kéri fel a nevelésügy barátait, valamint az egész nagyközönséget, mely intézetének haladásá iránt érdeklődéssel viseltetik, hogy vasárnap folyó hó 16-ikán d. u. 3 órakor az intézet növendékeinek az árvaház helyiségében tartandó vizsgájára (k. közép ut- cza Kovács Márton féle-ház) megjelenni szí- veskedjék. Kolozsvárt, 1876. jul. 14-én. A választmány nevében: Br. Bornemiza Ignác, elnök. Szász Domek, titkár.

— **A Gyulai Ferenc** emlékére emelendő szobor érdekében működő bizottság a napokban ülést fog tartani, melyben a fel- állítás és leleplezés ünnepélyének napját és pro- gramját állapítja meg. Az ünnepély napját, mint halljuk, némelyek aug. 10-ére szeretnék kitűzni.

— **Udvarhelyszéken** a fürdő-idény most kezd lendületet venni. Homoródon min- den szállás ki van vére és napról napra népe- sedik. Korondra nagy közönség igérkezik az ország minden részéből. A Szejke pedig az idő javulásával lépést tartva élénkül.

— **A brassói iparkamara** e hó 10-én ujja alakulandó volt. A circumspectus urak fogták magukat és a mig a kamara száz vagy szelidített magyar tagjait apr. 24-ről hívták meg, addig a „Baloldal“ szerint az ud- varhelyszéki 3 kútagot jun. 24-ről keltezett meghívóval hívták meg, melyet a gyűlés előtt 20 órával vettek a tagok. Az udvarhelyszéki kútagok a miniszteriumhoz fognak panaszt emelni és a vizsgálatot kérni, mivel a gyűlé- sen a magyar vidékek képviselői hiányzottak.

— **A magyar orvosok** és termé- szetvizsgálók Mármaros-Szigetre kitűzött ez évi gyűlése aug. 19–29-ik napjain fog me- tartatni. A résztvenni akarók folyó évi aug. 15-ig Sztupa György pénztárnoknál Budape- sten jelentkezhetnek.

— **A brassói áll. népiskolák vizs- gái.** Ha már örömmel üdvözöltük a brassói áll. népiskolák első értesítőjét, emlékezzünk meg az ott tartott vizsgák fényes sikeréről is, mert az az eredmény valóban országos figyelemre méltó, sőt utmutatás tanítóinknak, hogy a kézi munkaoktatás mily hatalmas nevelő eszköz. A szorosan vett zarárvizsgák mellett két teremben voltak elhelyezve a női kézimunkák és egyben a fiuk készítményei. A látogató lelket édes öröm fogta el egy rövid tanév ilyeszerű ered- ménye felett. A lányok nem annyira institut beli diszmunkákkal, mint hasznos házi ipar- mekkel tünnek ki, szép egymásutánban mutat- ták be a Fröbel-féle foglalkozás productumait. A fiuk szintén hasznos foglalkozási ágakat üze- tek s különösen szép sikerrel volt összekapcsolva a gyakorlati munka némely tantárggyal. Így látni lehetett szép dekoratív térékeket, ter- ményesportokat s az ilyen tárgyakban aztán nagyobb is volt a tanulók előhaladása, tájéko- zottsága. Az egész kiállítás ugyanis megérde- melné, hogy Orbán F. igazgató valamelyik szaklapban részletes leírását adja. Így legalább látnák egy iskola évi működéséből, mekkora segítsé a kézimunkaoktatás s többi tanítóink batoritást nyernének a példából. A brassói ta- nitói kar. pedig haladjon a megkezdett uton folytonos kitartással. A siker legyen ösztön rá- juk, hogy évről évre jobban kiérdemeljék a fe- léjük irányuló közbizalmat.

— **A Fogarasi** önkéntes tűzoltó-egy- let alapszabályai a kir. belügyminiszterium ál- tal f. évi 31523. sz. a. a bemutatási záradék- kal ellátattak.

— **Máros-Torda-megyének** miként leendő kikerekítése tárgyában jul. 13-án érte- kezetet tartottak a bizottmányi tagok, Szász- Régenben hol a következőben állapodtak meg: 1. A Tordamegyei gyűlésen kívánni fogják hogy Tordamegye felső kerülete egy a hogy ma áll egészen és Kolozsmegyéből N.-Ölvös, Mező-Szent- György-Szentmárton, Örményes, Septér, Tóme- ző, Ujlak, Köbölkút, N.-Ida, Pázmós, és F.-Répa, községeken innen és valamennyi községek, ezen- kívül több kérelmezők, s a szászrégeni adóhi- valtalhoz tjabban csatolt községek, kivéve a

a távolabb esőket. — ezen megyéhez csatol- tassanak. 2. A felső kerület képviselőitől és tárggyban bizottmányi tagoknak megválasztat- tak Horváth Mihály (ki egyszersmind elnök) és Maoskási Ferenc.

— **Történeti emlékü golyó.** A „Sel- mecz“ a következőket írja: „Azon gyilkos go- lyó, mely a forradalom jeles vértanujának, gr. Bathányi Lajosnak életét kioltá — állítólag egy selmezi hajdu birtokában van, ki mult héten Bathányi Ferenc gróf itt időzése al- kalmával tudatá a városi főjegyző urral, mint a gr. iskolatársával, hogy e golyót a nagyvér- tanu fiának ohahtaná adni. Említett hajdu azt állítja, hogy a golyót ama szomorú eset nap- ján az „Ujépület“ faraktárában találta, hova a testen keresztül hatolva esett.

— **Egy falu elsüllyedése.** Valamely eddig megfejtetlen földtani tünemény által, a Bonpietro melletti Guarasi nevű falu Sziciliában nemrég egy éjjel eltűnt. A lakókat, éjféi kö- rül, földalatti zaj riasztotta föl álmukból; az utcóra siettek. A talaj lábuk alatt csakhamar inogni kezdett s két óra lefolyása előtt tíz ház egészen eltűnt, míg a többi romba dől.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapesten július 15. 11 ó. 20 p. d. e.

Érkezett, július 15. 12 ó. — p. d. e.

A visegrádi török hadosztály megszállta Kudreduvác szerb vá- rost és szétverte a szerbeket, 18 hadikocsit zsákmányolt. — Jeni városonál a török területre betört szerbek szétverettek. Mitrovicza mellett két szláv falu menekültjei meghódoltak. — A montenegrói hadi küldöttség a szerbek insultál- ták, mert Montenegró nem segít. — Stratimirovics visszautazott Szer- biába. A „Ruszkir mir“ című orosz lap azzal fenyegeti Magyarorszá- got, hogy az oroszok tudják az utat Magyarországra: már voltak egyszer itt.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Július 14-én 5% Metaliques 65,95 frt. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 69,60 frt. 1860-iki államkölcsön 112,50 Bankrésztvé- nyek 8,66 Hitelrésztvények 148,40 London 127,25 Ezüst 10125 Cs. kir. arany 5,92 — Napoleond'or 10,06 100 mark német ér- tékű 62,15

Urbéri kötvények: Magyarországi 74,75. Temesi 73.—. Erdélyi 72,75. Horvátországi 83,25.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

PERL fogorvos

mint a mult évben, jelenleg Előpa- takon időz s készíti műfogakat és légnyo- matu fogszorokot a legújabb amerika mo- dor szerint czélszerűleg és természetihven, azokat fájdalomtalanul behelyezi a gyökér eltávolítása nélkül, teljesít minden fogor- vosi műttétet u. m. foghúzást, ólomzást arannyal s más tömennyaggal, fogtisztí- tást, reszelést stb. kiméletesen és gyógyít fogfájást gyorsan és örökre.

Fogorvosi műttéteket **fájdalmat- lanul, a Morison-féle fog- csonkulási műtőeszköz** alkalma- zásával teljesít.

Idegenek, a kik nem időznek a fürdőhelyen, egy fogat egy óra, egész fogsort egy nap alatt kapnak.

Világhírű

bécsi érczkoporsó-gyáros

A. M. Beschornerek

Érczkoporsó gyárából gazdagon el- van látva az **első kolozsvári te- metkezési intézet raktára Ko- lozsvárt.**

Légmentes, üvegfedelű érczkoporsók- kal 25 frttól 225 frtig.

Tölgyfakoporsók, szemfedelek, párnák, gyászlapok a legkedvezőbb feltételek mel- lett szolgáltatnak.

A helybeli, ugy a vidéki temetések rendkívül gyorsan rendeztetnek.

Tisztelettel
Czetz Péter,
igazgató.

(27) (26-9)
Gummi és halhólyagból készült
övzserketek (Cottons)
utánvétellel titoktartás ígérete mellett, díjazott
jót 2 főtől 6 főtig, küld J. N. Schmeider
gummi gyáros Bécsben, VII. Be-
zirk Stiffgasse Nr. 19.

Gyárak:
váci-boulevard 41 és 42 szám.

mindennemű **tizedes- és serpenyős mérleget**, valamint minden ezen szakmához tartozó **méter gyártmányt**: vörösréz, fargaréz, vas, bádóg és fából.

Raktár:
királyutca sarkán.

Magyar Királyi udvari mérleg- és súly gyárak
Schuk és Schlick Budapest legolcsóbb gyári árak mellett ajánlanak,

Átlakítások méter rendszerre, valamint javítások legolcsóbb áron eszközöltetnek.
Ócska anyag készpénzfizetés helyett fogadtatik el.

Fiók-
királyutca

Raktár:
váci-boulevard 3 szám.

Sz. 6265. — 1876.

(294)

(1-3)

Árlejtsési hirdetés.

Ezennel közzéteszem, hogy a Bács — zombori útvonalon f. 1876-dik évben építendő három-, és kijavítandó négy darab hid műszaki munkái f. évi **julius-hó 25-kén d. e. tíz órakor**, a megyeházán tartandó árlejtsési útnán ki fognak adatni.

Kikiáltási árak:

a 3 darab újból építendő hid és szükséges anyagra mindössze 2096 ft 09 kr.
A 4 darab boltíves hid kijavítása egység árak szerint adatik ki.
A részletes tervek és feltételek az árlejtsési napjáig a hivatalos órákban, a megye aljegyzői irodájában megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtsési megkezdése előtt 10% bálnapénzt letenni, az árlejtsést vezető tisztviselő kezéhez.

Kolozsvárt, 1876. július-hó 14-kén.

GYARMATHY MIKLÓS,
alispán.

(291)

Hirdetmény.

Kolozsmegye központi hivatalos helyiségének fűtésére szükségeltető **273 kubik méter tűzifa beszerzése végett f. évi július 27-dikén**, a vármegyeházán árlejtsési fog tartatni. Kikiáltási ár köbméterenként 3 ft. o. é.
Az árlejtsési feltételek a hivatalos órákban az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvár, 1876. július 13-kán.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

(295)

Felhívás.

(Hunyadmegye) **Ludsd, Kosztcsd és Bucsum** községekre, a közhelyek felosztása iránt létre jött békejegyzőkönyv és jogérvényes ítélet alapján, nevezett községekre a mérnöki munkát, vagy a közhelyek részbeni elárúsítása lenne eszközölendő. Miután e közhelyek ügy évek óta vajdik, tetemes kárára a közbirtokosságnak, czélszerűnek véltem a t. cz. birtokos urakat **folyó év július-hava 31-dikén** Déván a „Két pisztoly“ vendéglőben tartandó közbirtokosi gyűlésre személyesen, vagy megbízottjaik általi megjelenésre tisztelettel felhívni.

Bányai Károly, jószágigazgató.

(290)

Bécsből visszatérve: azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a **legújabb és legjobb**

ZONGORÁK és HARMONIUMOKAT

a legjutányosabb árban szállíthatom; még pedig: egy teljesen új zongora 340 forinttól — 700 irtig a kivitel és minőség szerint; harmonium 90 forinttól feljebb. Ajánlom dús raktáromat a n. érd. közönség szíves pártfogására.

Triska Ferencz,

Kolozsvárt, Mátyás-királyutca a távrida hivattal szemben.

(43)

(14-24)

4 goldene Medaillen. **Liebig** 4 Ehren-Diplome.
Company Fleisch-Extract
aus FRAY-BENTOS (Süd-Amerika).

Nur ächt

wenn die Etiquette eines jeden Topfes nebenstehenden Namenszug in blauer Farbe trägt.

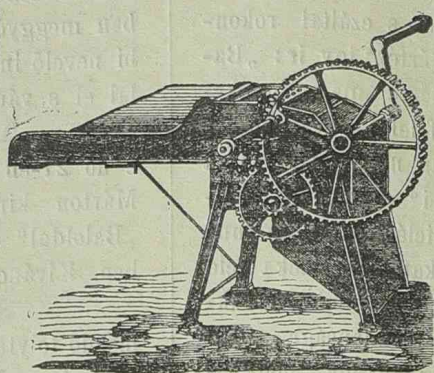
J. Liebig

Kapható **CSIKI IMRE** fűszerkereskedésében
Kolozsvárt.

(293)

(1-3)

TAUFFER FERENCZ Kolozsvárt

Ajánlja a már általánosan jónak ismert **MAYER-féle** amerikai szegszerkezetű, egészen vasból készült

cséplő-gépeit, kézi- és lőerőre, Mayer Tricurs gabona-tisztító és különböző szelelő rostákat **kedvező fizetési feltételek mellett**, ábrázott árjegyzékek ingyen és bérmentve. Gabona zsákok nagy választékban.

(221)

(12-12)

! Poloska-pusztító !

Elismert legjobb hatású

rovar-porom

és a szabadalmazott méregmentes

„ANTIPUTRIN“

mindenfélé prem, bór (nyers és kikészített), szöcskék, toll, gyapjú, posztó-kelme, bundák, bútorok, szőr és selyem gondozására; s nem csak poloskát, csótánt, nyírbozarat, bolhát, legyet, hangyát és molylepet, hanem azok petéit is teljesen kipusztítja.

Akar igazán háborítatlanul aludni?

hinta be tehát ágát, szobát, konyháját az én rovar-porommal.

Akar ön igazán pénzt megtakarítani?

hinta be tehát bundát, kelmét, ruhát, szőnyegét és bútorait az én megpróbált legjobb Antiputrinommal.

Elegáns pléhdobozban védőbéllel meg-
mel ellátva 30 kr., 50 kr. és 1 ft 50 kr. 10
kilon felől és prémintézetesen olcsóbb.

Vidéki megrendelések levelérési la-
gon, utánvét mellett is.

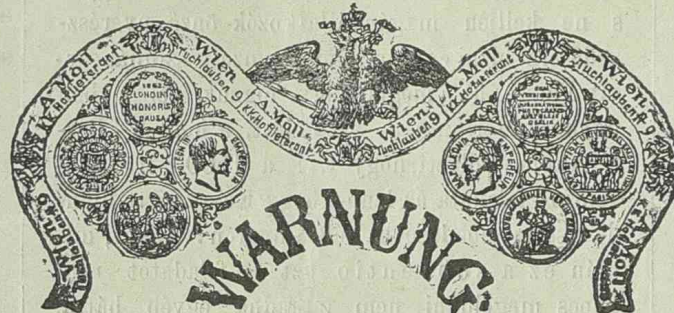
Valódi minőségben kapható alóliról
főiskár által.

Ifj. Deutsch Jakab
Bécs, II. Schöllerhof.

Budapest: Graf Jakab úrnál, Nádorutca 17.

Mindenféle prem, bór- és feldolgozott bór, szöcskék, gyapjú és termények eladási és vevési bizománya és ügykeze.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz címlapján a sas és az én sokszorosított czégem van lenyomva.

Büntető bírósági ítéletek ismételtlen constattáltak czégem és védjegyem meghamisítását, azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ártás-
ra vannak számítva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 ft. o. é.

Valódi minőségben kapható az x szel jelölt czégeknek.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb önégyéző szere a szenvedő emberiségnek minden

belső és külső gyuladással, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fejt-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyílt sebek, rákfekélyek, úszók, szemgyuladás, mindennemű

bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Úvegekben használati utasítással együtt 30 kr. o. é.

Valódi minőségben a 7-tel jelölt czégeknek.

Dorsch-halmáj-zsírolaj

Krohn M. és Társától Bergenben (Norvédiában).

Ezen halmáj-zsírolaj zalamennyi, a kereskedelemben előforduló, fáj kö-

közt az egyedüli, mely orvosi czélra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 ft. o. é.

Valódi minőségben a *gal jelölt czégeknek.

MOLL A. Tuchlauben, nächst dem Bazar, Wion.

Raktárak. Kolozsvárt: (x*) Valentini Ad. gyógyszerész. (x*) Wolf Ján. gyógyszer. (x*) Dr. Hintz György, gyógyszer. (x*) Széki Miklós, gyógyszer. Besztercen: (x*)

Lung Károly, gyógyszer. Décsen: (x*) Krémer Samu Déván: (x*) Lengyel György gyógyszer. Dicső-Szent-Mártonban: (x*) Fischer Ede, gyógyszer. Szebenben: (x*) Müller K. gyógyszer. (x*) Thalmayer F. (x*) Reisenberger A. F. Szászvárosban: (x*) Reinhardt J. C. Szerdahelytől: (x*) Schimert P. gyógyszerész. Zalatna: (x*) Mihelyes S. gyógyszerész úrnál.

(292)

(2-10)

VONALZOTT - KÖNYVEK, papir-, író- és rajz-szerek

ERDÉLYBEN legjutányosabban vásárolhatók

POLCZ ALBERT

ezelőtt Stein János papir-kereskedésében Kolozsvártt.

Ismét eladók tömeges vásárlásnál a lehető legnagyobb kedvezményben részesülnek.

Iskola Alapítvány - Kolozsvártt. Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászánál az ev. ref. tanoda bettivel Kolozsvártt.

(296) (1-1)
Egy üveg ára 2 ft 50 és 1 ft 50 kr. Posta küldésnél 20 kr. több.
RAVISSANTE
Ezen világírú szepítő-
szert pillanat alatt a leg-
szép, legtermészetesebb
ifjú arczsinat ideái el-
a bört fehérit, frissíti és fi-
nomítja, eltávolítja legváladé-
módját, eltávolítja a bőr minden
örvöröséget a bőr minden
tisztáltságát, s a színpot-
valamint minden kendőz-
Kollonit. Kolozsvártt:
Valentini Ad. gyógyszer.
Albrecht A. gyógyszer.

Udvarhelyszékben a **vargyasi közégi iskolánál** a fűtanító állomásra pályázat hirdettetik. Fizetés 400 ft. o. é. kényelmes lakás és kerti termő föld. Képesítési oklevéllel, s egyéb szükséges bizonyítványokkal bíró pályázók vétetnek választás alá. Pályázni lehet **f. é. augusztus 20-ig**, választás **september 15-re** tüzetik ki. Folyamodványok alattírt iskolai-széki elnökhöz bérmentve intézendők. Vargyas, június 29 én, 1876.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN,
isk. szék alelnöke.

(222) (1-4)

Mindennemű dílomak a legkínálóbb kiállításban, különösen katonai rokant-, tü-
oltó-, torna-, da stb.

EGYLETEK

számára gyorsan és olcsó áron

készíttetnek a

BOHEMIA

papir- és nyomdaipar-résznyársulat

könyvoda-intézete tal

PRAGÁBAN.

Ára 1 nagy szelenczék 1 ft

Nehézkört

(nyavalyatörést) levél által gyógyít
dr. Killisch különleges orvos
Neustadtban, Drezda (Szárszország.)
Eddig 8000-nél többet ke-
zelt sikerrel

(15) (24-52)

(274) (3-24)

z ő felsége

Ferenz József

király által

zabod, valódi

ARCANUM

a patkányok, házi és mezei egerek, va-

kondok- és csótányok kiirtására, melyet

után kontarkodnak, de amisitattal

kapható: Kolozsvártt: Bkros Adám,

Brassó: Hessheimer J. A. Maros-

Vásárhelyt: Fogarasi J. Imeter. Se-

gesvár: Ifj. Misselbacher J. B.

Ára 1 nagy szelenczék 1 ft

(277) (3-6)
Ezeren és ezeren bizonyítják, hogy az **igazán**
jeles mit díg fentartja magát.
A bojtörjárgyóker-szesz. az egész világon régóta jellese ismeret, **legjobb**
szer, mely az újabb időkben az abban foglalt **halképző alkatrészeknek** által keres-
től vitt támogatás által **felülmúló keltő csodaszerré emelkedett**. Jután általán
már 15 éves fiatal **nehány nap alatt teljes szakált** nyek, a mely
enberek is csak a későbbi körben köszöntené be.
Bizonyosság erre, hogy több oldalról fől lettem szólítva, miszerint **gyelmoztas-**
sek mindenkit, a fej vagy arca azon részeit, a mowken a fog-
nyóvő alkalmatlan lehetne, **óvatossan** kikerülni, mert a hatás minden beken ezen biztos
és a **siker meglepő gyorsasággal következik**.
Egy palackkal több nyelvi használati utasítással együtt 90 kr. Postai küldés 10 kr.
csomagulási díj.
Központi szétküldő raktár: Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 19.
WINKELMAYER J.-nél.
Vidéki megrendelések postai utánvétellel pontosan teljesítenek.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők, a legkényelmesebben látott
porcellán és rézkádós melegfürdők,
ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengéledők-
nek és betegeknek, azonnal hához is vitetnek.

Ugyszintén a jó hatású **gőzfürdő** számtalan bántmak-
ban, különféle kitünő meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a
legillendőbb árban élvezhető. A hazamenetelre egy kosi ál-
tali szállításról is van gondoskodva. (196) (9-)

A mit is ezenen tisztelettel a t. cz. közönségnek zámos
résztvétel végett, tekintve a tetemes kiállítási költségeket, tudom-
ására juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1875.

A Diána-fürdő igazgatója.